

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra HERR PANTHAKAKS HISTORIE

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 33. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353512295840/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

fandt iblant dem nogle, der næsten tydelig beviiste, at ovenomtalte vandrende Broder, havde været om ikke hendes Mand, dog noget der næsten saae ligesaadan ud, og at han paa Veyen igjennem F^{***} formodentlig, af Vanvare eller fordi han havde intet andet at bestille, var blevet Fader til ham, Herr Panthakak, som slet ikke takkede ham for dette Indfald — De syntes ydermeere at beviise, at denne gode Broder enten maatte leve endnu, eller være død nyelig. — Den Lyst at reyse, der er saa naturlig hos unge Mennesker, kunde han nu ikke længere staae imod, da han havde saa god en Aarsag at skyde Skylden paa, som den billige Begjærighed, at kjende en Person noget nærmere, der havde saa stor en Deel i hans Væsen. — Endskjønt man har god Grund til at troe at denne Aarsag, saa sandsynlig som den var, dog slet ingen Andeel havde i hans Beslutning; thi han var intet mindre end hævnjerrig, og af andre Aarsager kunde han ikke søge efter sin Fader — Nok er det, at han betroede sin Formue i sikkre Hænder, indrettede sine Ting paa den beste Maade, og reyste. —

Veyen faldt nærmest til Tydskland; og her skulde han og finde Broderen ifald han søgte ham. Men det, som meest bestyrker os i, at det i det mindste ikke var hans rette Alvor, er, at han undervejs gav sig god Tid til at besøge de fleeste Academier. Dog sig til liden Opbyggelse, og uden endnu at faae det mindste Begreb om den beste Verden. — Han fandt at de fleeste Professorer drevne af Mangel eller Gjerrighed, blev Marktskrigere, Parti-Gængere, Viintappere og Hanreyer. — Han fandt at andre, af Uvidenhed, eller Egensind, eller Stolthed blev pedantiske Bullenbidere; og at de næsten alle var enige i, at plyndre de gamle, at foragte de levende og at sige om deres Undergivne: *Sumimus pecuniam et mittimus Asinum in patriam.* — Saae han til Studenterne, saa kunde de da bekjendte Renommister, Pennalister og Phil-

ster ikke andet, end forarge ham meget. — En tilkommende Theolog der spottede med Religionen, som en Hov-Junker, bandede som en Granadeer, og zittrede for en sort Kat, som en gammel Kjærling, en Jurist der gjorde sig et Tidsfordriv af at slaae Løgter og Vinduer ind, en Medicus, der drak sig og sine gode Venner under Bordet, og en Magister Philosophiæ, der som dux gregis ipse caper førte dem alle paa berygtede Huuse, var Gjenstande der daglig faldt ham i Øynene, og naturligt nok meer og meer bestyrkede hans Fordom, og hans Mis-Fornøycelse med Verden. Dog, det som man herved maae undres over, er at han sjelden eller aldrig tog sin Tilflugt til de saakaldede Pietister, hvoraf der dog dengang var nok — Men han havde, siden han kom fra Vaysen-Huuset i Halle, yttred en Koldsindighed imod disse got Folk, der næsten syntes at nærme sig til Foragt og Afskye. — Vel fandtes dengang, som nu, hist og her mange brave Professorer, duelige Studenter, sande Christne og overalt gode Mennesker, men han kunde nu engang for alle ikke see dem, uden naar de havde en ufordeelagtig Side; og da saae han dem allene derfra.

At ham jo i det øvrige maatte møde mange Gjenordigheder og ulykkelige Hændelser, paa sin Rejse, kan ingen tvivle paa, som kjender noget til Herr Panthakak, og til den menneskelige Natur. De kunde ret siges, at søge ham, eller rimeligere han at søge dem. — At opregne dem alle vilde være et herculisk og et kjædsommeligt Arbejde. Nogle af de betydeligste kan vi dog ikke forbigaae

I et Vertis-Huus imellem Hirschfeld og Francfurt, hvor han en Aften blev nødt til at legge sig ind; blev blant andet stærkt talt om en Røver-Bande, som skulde opholde sig der i Naboe-Lauget, og allerede have plyndret mange, myrdet nogle — Den gode Panthakak, der altid var beredvillig til at troe det verste, kunde ikke dølgte sin Frygt — Han sag-